

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošljana:

vse leto . . . . . 15 K
3/4 . . . . . 10 „
1/2 . . . . . 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiškem“ in „Kažipot po ljubljani in kranjskih mestih“, dva krat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštah voz“.

Naročnino sprejema uredništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadstr. v Goriški Tiskarni A. Gabršček. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo. Oglasi in poslanice se računije po Petičevskih cenah: tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge rači, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izbaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1.60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in toh-le tobakarnah: Schwarz v Šolske ul., Jellersitz v Nuški ul., Ter. Leban na tekalšču Jos. Verdi, Peter Krobelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v popaljšni ulici, I. Matijassi v ulici Formica, I. Hovašnik v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrentič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

— Gor. Tiskarna A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Narodno izdajstvo dr. A. Gregorčiča in prof. Berbuča.

Ne s črnolom, s krvjó bi hoteli napisati ta članek, ki raznese široko naše domovine sramotno novico o brezvestnem izdajstvu, katero sta bila pripravljena izvršiti Gregorčič in Berbuč nad goriškimi Slovenci! Kmalu bo 50 let, odkar imamo v deželni odboru po 2 slovenska in 2 italijanska odbornika. Italijani, katerih je v deželi komaj tretjina, so imeli vselej poleg 2 odbornikov tudi deželnega glavarja in s tem odločujočo besedo v vsej deželni upravi.

Toda v vsej tej dolgi dobi blizu 50 let ni prišlo Italijanom nikdar na um, da bi vzeli Slovence enega odbornika, s katerim bi imeli v deželni odboru 4 zastopnike, Slovenci pa le — enega.

Česar Italijani sami doslej še nikdar niso hoteli doseči v neizmerno škodo Slovence, to sta zadnje čase naklepala dr. Anton Gregorčič in prof. Berbuč.

Ta dva kvintala prodanega slovenskega mesa sta bila pripravljena, spraviti deželo našo v nevarnost, da bi dobili 3 laške odbornike, Slovenci pa bi dobili le enega, in sicer bi bil ta dolgočasni lenuh prof. Ivan Berbuč.

Narod, čuj in zapiši si globoko v svojo pošteno slovensko dušo, kako sta ta dva mesetarja prodajala goriške Slovence za sramotne judeževе groše, ki bi jih tlačil v nenasični žep — edini slovenski odbornik prof. Berbuč!

Vsa težava v novem deželni zboru je tičala v dejstvu, da laški liberalci niso hoteli pod nikakim pogojem odstopiti jednega odbornika — laškim klerikalcem; ti poslednji pa, katerih je 6, so zahtevali z vso odločnostjo, da hočejo dobiti jednega odbornika, ki jim pritiče z ozirom na to, da pripadajo na laško petnajstotno glavar in dva odbornika. Laški liberalci so odklanjali to zahtevo od prvega začetka.

V čast laških klerikalcev moramo javno povedati, da so oni sami odločno zahtevali, naj bosta tudi zanaprej dva slovenska in dva laška odbornika. V slučaju, ki

bi dal Lahom tri odbornike in Slovence enega, so videli laški klerikalci nasilstvo nad goriškimi Slovenci, ki bi ne mogli trpeti tako krivičnega deželnega zbora.

Čast tej politični poštenosti! Toda tisoč in milijonkrat sramota dr. Gregorčiču in Berbuču, ki se nista zmenila za nevarnost, da bi Lah dobili tri odbornike, Slovenci pa edino-le kvintal mrtve, neporabne mase — profesorja Berbuča!

Dr. Anton Gregorčič je hotel prodreti z Berbučem pri volitvi odbornika iz cele zbornice. S tem so bili laški liberalci zadovoljni, ker jim je prof. Berbuč tudi jako ljub; on jim ne zmoti vode, saj ga poznajo, kako zvesto je služil Pajerju v dobi 6 suhih let, bolj zvesto in vstrajno nego oba laška odbornika, katerima je Pajerjevo gospodarstvo včasih vendarle razburjalo kri, a Berbuč je ostal ledeno hladen, „služil“ tiho naprej in nosil kronice iz deželne blagajne v „Centrifugo“!

Toda laški liberalci bi bili volili Berbuča le tedaj, ako bi oni že prej dobili — dva odbornika.

Ko je imel dr. Anton Gregorčič na tak način zagotovljene glasove laških liberalcev, se je obrnil 19. t. m. — torej tri dni pred otvoritvijo! — na prošta mons. dr. Faidutti-ja, kateremu je ponujal tak-le kompromis:

1. 6 laških klerikalcev voli iz cele zbornice — prof. Ivana Berbuča (ki bi dobil sedva tudi glasove laških liberalcev, sicer ves ta napor nima smisla, ker slovenski in laški klerikalci skupaj imajo le 11 glasov); 2. za to uslugo pa bodo volili slovenski klerikalci v kmečki in splošni skupini — kandidata laških klerikalcev, (ki bi dobil tako 11 glasov od 16 in bi bil brezdvomno izvoljen).

Laški klerikalci so takoj uvideli nevarnost, ki je pretila — goriškim Slovence, ker bi utegnili biti izvoljeni trije laški odborniki; in ker bi ta nevarnost pomenila obenem nevarnost za obstanek deželnega zbora in s tem torej tudi za njihovega odbornika, niso brezpogojno sprejeli Gregorčičeve ponudbe, marveč so zahtevali, da

laški liberalci pri volitvi odbornika iz veleposestva ne smejo pustiti odločitve — žrebu, marveč morajo ta mandat pustiti — Slovence. Po zahtevi laških klerikalcev bi bil potem deželni odbor sestavljen tako:

1. iz splošne in kmečke skupine — laški klerikalec;
2. iz mestne skupine — laški liberalec. (S tem bi bila že izvoljena oba laška odbornika!)
3. iz veleposestva — član „Slovenskega kluba“;
4. iz cele zbornice — prof. Ivan Berbuč ali še boljše član „Slovenskega kluba“, ker Berbuč je Pajerjev ponižni hlapček.

Toda laški liberalci Gregorčiču niso dali izjave, da v veleposestvu ne dopusté odločitve — žrebanju. In žreb bi prav lahko odločil za laške liberalce, saj ima dr. Pajer prav srečno roko, kedar in za kar on hoče! In s tem bi imeli Italijani tri odbornike, na kar bi se pridružil kot četrti — prof. Berbuč!

Ker laški klerikalci niso hiteli dr. Gregorčiču v naročje pod takimi pogoji, — zato zmerja „Corriere“ mons. Faidutti-ja — izdajalca m, češ: kaj pa njega to vznemirja, ako bi Lah dobili 3 odbornike, Slovenci pa le enega!

In zares! Ponudba dr. Antona Gregorčiča je bila zelo vabljiva. Toda laški klerikalci so videli nevarnost, ki je pretila obstanku zbora z usodepolnim žrebanjem odbornika iz veleposestva. Zato niso kar hitro sprejeli sramotne in izdajalske ponudbe dr. Antona Gregorčiča!

Slovenci na Goriškem! Zakrijmo si obraze od sramote, da so se našli po 50 letih deželne samouprave med nami Efijski, ki so bili pripravljene žrtvovati enega deželnega odbornika samo za to, da zagotové izvolitev — samemu Berbuču!

Rojaki! Zapišite si globoko v poštena slovenska srca to izdajalsko kovarstvo dr. Antona Gregorčiča in prof. Berbuča! Njiju sovražstvo do večine slovenskih volilcev, ki so poslali v deželni zbor člane „Slovenskega kluba“, sega tako daleč, da sta hotela čiti

raje Lahom — tri odbornike pod pogojem, da pride stari lenuh prof. Berbuč do svojih zlatih jaslje v deželni hiši! Pijunite v obraz — izdajalcem naroda!!

Deželni zbor.

IV. seja.

Obstrukcija slovenskih klerikalcev.
Dr. Gregorčič onemogoča delovanje deželnega zbora.

Četrta seja se je vršila v ponedeljek. Začela je ob 10. uri dopoldne ter končala ob 1. pop. Galerija je bila nabito polna že ob 10. uri pa so še vedno sili v dvorano. Pritisk je bil tak, da so pobili na oknih nekaj šip.

Dnevni red je bil tak-le:

1) Volitev odseka, ki mu je namen določiti slavnosti o priliki 60-letnega vladavja Nj. Veličanstva.

2) Volitev deželnozbornskih odsekov, in sicer: finančnega, pravnega, šolskega, tehnično-gospodarskega, železniškega, peticijskega in verifikacijskega.

Deželni svetnik Pettarin je čital zapisnik zadaje seje po laško in slovensko. K zapisniku se je oglasil poslanec Gabršček, ki je zahteval, da se ima imenovati poslance, združene v „Slov. kluba“, vedno le „Slovenski klub“ in nič drugače, ker so v zapisniku označeni sedaj tako, sedaj drugače. Deželni glavar se je hitro skliceval na svoj preljubi opravičnik, češ, da to ni popravek k zapisniku in da se ne more tako storiti, kakor zahteva Gabršček. Poslanec Gabršček je še enkrat zahteval, da se ima poslance „Slov. kluba“ imenovati povsodi „Slov. klub“, kakor je to tudi naznanjeno predsedstvu deželnega zbora. Slednjič se sprejme kot dodatek k zapisniku opravičena Gabrščekova zahteva.

Deželni glavar naznanil zahvalo ljubljanskega mestnega sveta gledé sozljaj, izraženega ljubljani radi nesrečnih žrtev z dne 20. t. m.

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

— Mordieux! pravi d' Artagnan, ne pojde menda drugače. Premišljeval sem dolgo, kje je kako sredstvo, da bi se tega izognili, toda priznati moram, da ga nisem mogel najti.

— Pustimo to, pravi Aramis, sedaj si moramo biti edini glede položaja; kako torej izvedemo celo stvar?

— Napravil sem dvojen načrt, odvrne d' Artagnan.

— Čujmo torej prvega! pravi Aramis.

— Če smo vsi štirje edini, porineta vidva na moje znamenje — in to znamenje bo besedica »Slednjič« — bodali vsak najbližje pri njem stoječemu vojaku, midva storiva enako na najini strani; tako bodo torej štirje močje v hipu mrtvi; s tem postane boj za obe strani enak, ker bomo stali štirje proti petim; teh pet se uda, da zamašimo jim usta; ali pa se bodo branili, in potem jih pomorimo: če pa slučajno Groslow spremeni svoje mnenje ter sprejme samo Porthosa in mene, no, potem se bo treba zateči k velikim sredstvom ter biti z dvojno silo. To bo nekoliko daljše in bolj hrupno, toda vidva bosta stala zunaj z golima mečema ter pritekla noter, ko začujeta hrup.

— Toda če ubijejo vaju? pravi Athos.

— Ni mogoče! odvrne d' Artagnan, ti ljudje, ki pijejo samo pivo, so preveč nerodni in težki; sicer pa vi, Porthos, svoje ljudi podavite: to usmrtni ravno tako hitro, in poleg tega ne morejo dotičniki vpiti.

— Izvrstno! pravi Porthos, to bo torej prav čedno davljenje!

— Grozno, grozno! pravi Athos.

— Ba! gospod rahločutnež, pravi d' Artagnan, v kaki bitki bi delali še vse drugačne stvari. Sicer pa, prijatelj, če mislite, da kraljevo življenje ni toliko vredno, kolikor bo stalo, potem nisem ničesar rekel, in obvestil bom Groslova, da sem bolan.

— Ne, ne, prijatelj, odvrne Athos, vi imate prav, oprostite mi.

V tem trenutku se odpro vrata in v sobo stopi neki vojak.

— Gospod kapitan Groslow sporoča gospodoma d' Artagnanu in Vallonu, da ju pričakuje, pravi vojak v slabi francoščini.

— Kje? Vpraša d' Artagnan.

— V sobi angleškega Nabuhodonosorja, odvrne vojak, ljut puritanec.

Prav, odvrne Athos v izborni angleščini; prav, povejte kapitanu Groslowu, da pridemo takoj.

Pri žalitvi, ki jo je izustil puritanec proti kralju, je zalila Athosa rdečica.

Puritanec nato odide, lakaji so dobili ukaz, naj osedlajo osem konj ter naj gredo čakati, ne da bi se razšli ter niti stopili s svojih konj, na vogal neke ulice, ki je bila oddaljena kakih dvajset korakov od hiše, v kateri je bival kralj.

III.

Laqueenel-partija.

Ura je bila res že devet zvečer; straža se je menjala ob osmih, in že pred eno uro je začel Groslow svojo službo.

D' Artagnan in Porthos, oborožena s svojimi meči, Athos in Aramis pa z bodali, skritimi na prsih, so odšli proti hiši, ki je imela služiti nocoj za ječo Karla Stuarta. Athos in Aramis sta stopala za svojima zmagačema, navidezno pohlevna in neoborožena, kakor dva jetnika.

— Pri moji veri, pravi Groslow, ko jih zagleda, skoro že nisem več računal na vas.

D' Artagnan stopi k njemu ter mu pravi na tiho; — Zares, za trenutek sva že pomišljala z gospodom Vallonom.

— Zakaj pa? vpraša Groslow.

D' Artagnan pomežika proti Athosu in Aramisu.

— A, a! pravi Groslow, zaradi teh dveh? Kaj bo to! Naj le vidita svojega Stuarta, če ga želita videti! pristavi smehljaje.

— Ali ostanemo čez noč v kraljevi sobi? vpraša d' Artagnan.

— No, ampak v sosednji sobi; in ker bodo ostala vrata odprta, bo to ravno isto, kakor če bi bili v njegovi lastni sobi. Ali ste se založili z denarjem? Povem vam, da nameravam nocoj igrati prav po peklenko.

(Dalje pride.)

Deželni svetnik Pettarin prečita došle peticije.

Deželni glavar naznanil došle nujne predloge in deželni svetnik Pettarin jih začne čitati.

Nujnih predlogov, katere so vložili slovenski klerikalci, je bilo 42.

Slovenski klerikalni poslanci so v spoznanju z laškimi liberalci začeli tehnično obstrukcijo.

Gregorčič, Zega, Kosmač, Klantič, Berbuč — na ta imena je bilo vloženo 42 nujnih predlogov v obstrukcijske namene, da se zapravi čas ter onemogoči delovanje deželnega zbora.

Nad 2 uri je trajalo čitanje nujnih predlogov. Čital je Pettarin, pil vodo, pa je le moral nehati, za njim se dva druga deželna uradnika; vsi so bili izmučeni, klerikalni junaki slovenski pa so sedeli mirno ter pogledavali tje čez, če sta z njimi zadovoljna dr. Pinavčig in dr. Venier, ki sta bila med glavni vzročitelji škandaloznih napadov na Slovence povodom kolesarske slavnosti.

Predlogi so se tikali raznih gospodarskih rešitev, železnice, cest, vodovodov, ljudskega šolstva, brezobrestnih posojil, celo zahtevno po slov. vsučilišču so privlekli na dan v obstrukcijske namene; nazadnje so zahtevali tudi premembo deželnega volilnega reda in brati se je moral cel stavbeni red; že ta dva „reda“ sta vzela več nego 1 uro čitanja.

Galerija je kazala čudovito potrpežljivost, kajti večji del je vstrajal prav do konca.

Laški poslanci so se bili naveščali že sedeti; zato so odhajali, pa tudi slov. obstrukcijski junaki so začeli odhajati. Pajler je odstopil predsedstvo Gregorčiču, ki je mogočno sedel na predsedniški stol. Jako imenitno se je držal na stolu, ali dolga ni bila ta čast, kajti kmalu je konstatiral dr. Gregorin nesklepčnost deželnega zbora in konec je bilo komedije slovenskih klerikalcev. Vložili so predloge, potem pa namesto da bi ostali na sedežih, da se njihovi predlogi štita do konca, so pa ušli s svojimi laškimi zavezniki vred.

Prihodnja seja se naznanila poslancem na dom.

Slovinci in Slovenke!

Žrtvam 20. septembra 1. 1908., tako nedolžno usmrčenim in ranjenim, se slovenski narod najlepše oddolži s tem, da prispeva v prvi vrsti za oskrbo ponesrečencev, od katerih bo marsikateri pohabljen ali vsaj zelo oslabljen zapustil bolnico, potem pa za njihove rodbine, ki so podpore potrebne.

Združeni narodni odbor

se zatorej obrača do vseh Slovencev in Slovenk, da se odzovejo temu rodoljubnemu pozivu in vsak po svoji moči v ta namen prispevajo, prav posebno pa naši denarni zavodi, občine, korporacije itd.

Kot neizbrisno znamenje naše ljubezni do onih dveh, ki sta padla 20. septembra 1908. kot svedoka smrtnega sovražstva, ki ga do nas goji naš narodni nasprotnik, obenem kot opomin k skupnemu delu za prava našega rodu in jezika, pa je tudi potrebno, da jima postavimo

SPOMENIK,

dostojen stvari, za katero sta padla. Slovinci in Slovenke! Nabirajte in prispevajte, da na ta način ovekovečimo spomin na

naša narodna mučenika!

Združeni narodni odbor.

Prispevke, o katerih se bo polagal javen račun, sprejema za združeni narodni odbor g. dr. Alojzij Kokalj, odvetnik v Ljubljani, sprejemajo jih pa tudi upravništva slovenskih časopisov v Ljubljani, da jih oddajo imenovanemu odboru.

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Rihemborg. — Zopet se hvali v „Prim. glisti“ nekdo iz Brjij, da je neko „katoliško izobraževalno društvo“, katerega do danes še v Brjajih ni, priredilo veselico na Kresjij (Pre-

serje), vsled katere so naprednjaki poraženi. Menda bo konec sveta, kali!

V tem dopisu nas pa posebno veseli, da „katoliškega izobraževalnega društva“ član priznava, da se je pri dotični veselici tepel, še več, priznava celo, da je s pestjo napadal svojega nasprotnika Bratino, o katerem je znano, da ni še nikomur in nikoli nič zalega napravil; ta katolik očita mu tudi pijanost. Kdo ve, če „kavci“ kaj čez mero pijejo: Neki Juri, član katol. društva, je bil oni dan pri veselici tako nadelan in naložen, da mu je iz ust in nosa prav po katoliško — čedno viselo doli čez brado.

Vemo, vemo, kako rad pije Jepe, poznamo dobro Štrancarja in še katerega pobožnjaka; toda ne maramo vsega obešati na zvon. Če napadeni Bratina pije včasih rad kozarec vina, se tega ne sramuje in je pije za svoj denar, ne pa da bi je prosil in fehtal kakor to delajo klerikalci celo posvečenega stanu, ki potem liberalno vino čez mero pije na skrivaj.

Znano je, da dotični napadeni Bratina zlasti v tednu zmerno pije, a če si v nedeljo privoščiti, ni ga treba zato tepsti.

Priče pa so, da je na dan veselice bil v svojem rokodelstvu in da do takrat ni prav nič pil. Vidi se torej, da bi „kavci“ topli radi dobrovoljne in trezne ljudi, če ne drže z njimi. To je namreč pravo katoličanstvo! Bog ve, če bo Jepe še kedaj birmoval? Če bo, bo jedel, kakor zadajčič, tudi on kolače...

Iz rihemborske občine. — „Gorici“ in „Primorskemu listu“ naj se zahvali neki pošten kmetič iz rihemborske občine za lekcijo, ko je vdobil dne 22. t. m. pri okrajni sodnji v Ajdovščini. Po kmečkem shodu v Štanjelu nista slišala ta dva lista potrebnjšega nego vdariti po gosp. Cigoju, češ, Čentili vdirha po duhovščini. Pri nas tudi ne manjka ljudi, ki se dajo preslepiti ter trosijo take in ednake reči po občini z „gotovimi“ nameni. Gosp. Cigoju ni bilo na tem, da bi bil ta kmet kaznovan ter mu je tudi odpustil s pogojem, da plača neko svoto denarja v dobrodelne namene in sicer za dijaško kuhinjo in za družbo sv. C. & M.

Neki drugi tiček se je pa topot izmuznil roki pravice. Ta se pa nima zahvaliti „G.“ in „P. L.“, temveč velikodušnosti lastnih bratov, koji, da si ne živijo v nikaki tesni zvezi in prijateljstvu z njim — so se vendar pri obravnavi odpovedali pričanju.

Martin, Martin — pozor! nikar ne misli, da te bodo vedno šteli tvojim bratje. Jezik za zobmi in ako bi te pa slučajno kdo nagovarjal, ga iztegniti, reci mu, naj rabi on lastnega. — Menda se razumemo....

Iz goriške okolice.

Iz Št. Andreža. — Vzoren katoliški duhovon je pa vendar kurat v Št. Andrežu, tako da ga v njegovi omiki težko kateri nadkriljuje. Po deželnozbornskih volitvah nam daje s svojim početjem misliti: ali ni vse prav za gospodom ali je pa tako hudoben. Ni še davno temu, ko se je v „Gorici“ pisalo, da g. kurat rad grešnikom odpušča. Delovanje g. kurata pa nas je privelo do prepričanja, da je ravno narobe res. — Grešnikom odpuščati, to njemu ni prva briga. On ne pozna milosti, ne pozna miru — sprave in ljubezni. On ne pozna drugega kot osveto. Maščevanje proti njemu neljubim osebam, to je njemu glavna stvar. Osebi, ki se je pregrešila proti njegovi sveti volji, tej hitro nastavi na glavo svoj maščevalni meč, in poprime se vseh sredstev proti taki neljubi mu osebi. Vsakemu človeku se mora gnusiti početje kurata nasproti g. nadučitelju. G. nadučitelj je za časa deželnozbornskih volitev volil po lastnem prepričanju proti klerikalni stranki. In to je dalo povod kuratu, da ga od tedaj naprej preganja. Še celo v cerkvi mu ne da miru. Nekateri otroci se doma pripovedovali, da še celo tedaj, ko je prišel v šolo podučevati veronauk, ko so je nadučitelj odstranjeval, je baje za njim s prstom kazal. Da bi gosp. nadučitelju kolikor več škodoval, poklical je sedaj nekega dne k sebi svoje petolizce, ki sedijo na občinsko-starešinskih stolcih in jim zažugal, da morajo v prvi starešinski seji delati na to, da se g. nadučitelju odvzame tajništvo. Omeniti moramo, da so v starešinstvu oba ključarja (eden analfabet) in tri cerkveni pevci. Torej zeleni Jože hoče biti tajnik? To bi bilo potem lepo, kaj ne? Ali to se Jožku nikdar ne posreči. Ali ko je Jožek videl, da ima za seboj še presibko armado, predrugačil je bojni načrt. Obrekel je baje g. župana in g. nadučitelja, da sta mislila občino opekariti za večjo

svoto denarja. V ta namen je bil kurat od županstva povabljen v občinsko pisarnico dne 12. t. m. Videti hočemo, kako kurat dokaže svojo izjavo. Dolžnost g. župana in g. nadučitelja pa je, da vso stvar spravijo na pristojno mesto v obrambo svoje časti, kajti to ni malenkost.

Iz krminskega okraja.

Županstvo Dolnje je tudi čutilo potrebo, pridružiti se protestu proti premestitvi slov. učiteljskega iz Kopro. Sedaj pa se je doznalo, da je omenjeni protest v imenu doljenjske občine poslal bivši župan Budigoj sam na svojo roko; ne da bi torej omenil kaj o tem pri kaki seji. Protestu se je pridružilo 7 furlanških občin, torej sedaj jih ostane še 6, a še v teh se je godilo morda kakor v Dolenjah. — Ta župan je sedaj odstopil in neposredno pred odstopom je poslal „protest“. Mož je skoro edini zagrižen Lahon, kar jih je tam okoli, zdelo se mu je, da poleti pri občinskih volitvah, zato je kar sam odstopil; sicer je imel dobro slutnjo.

Iz komenskega okraja.

Sveto pri Komnu, 20. septembra 1908. — (Kronice, ne dušice!) — Naša vas pripada pod komensko cerkveno upravo. Do letošnjega leta so opravljali komenski duhovni gospodje v naši cerkvi takozvane vrstne maše, a sedaj imamo tu maše le, kadar se posebe plača. — Tudi so do pred tremi leti učili veronauk naše otroke v šoli kaplani iz Komna, kakor je njih dolžnost brezplačno. A pod prevezo, da je dekan obtežen z delom, kaplan pa da je bolan, je bil izročen ta poduk škribskemu župniku. Govorilo se je takrat, da se poveri veronauk našemu g. učitelju. V začudenje pa smo doznali, da je naš učitelj preklican liberalci in da se komenski dekan in škofija upirata njega imenovati kot pomožnega učitelja za veronauk. Ni pa bil strah to velik, pač veliko bolj so dišale srebrne kroge župniku v Škrbini, zato je hlastnil po ponujani službi na breme davkoplačevalcev. Tako, do takrat smo imeli pouk v veronauku brezplačen, ker vsak duhoven je dolžan učiti ta predmet v njemu izročenih duhovni, a zdaj, čeravno so slabši časi, plačaj kmneti — molčite! Omeniti treba, da so prejšnji duhovni iz Komna lahko opravljali ta poduk, ker jim ni glav mešala politična agitacija, sedaj pa, kadar je treba delati, kar Kristus vkaže, naredijo se „marot“.

Doznali smo pa ravno kar, da je okrajni šolski svet v Sežani spoznal veliko krivico v tem, da se plačuje iz naših žepov to, kar se po postavi ne sme. Škribskemu župniku ni bila narobe zadostna plača, ampak prosil je, naj se mu še zviša. Okrajni šolski svet je to prošnjo zavrnil in rekel gospodu, da mu od letošnjega leta naprej nič več ne plača, ker so za to delo tako že dobro plačani duhovni iz Komna.

Pravijo, da so sedaj vpisali našega učitelja za velikega kristjana in prosijo, naj šolski svet njemu zaukaže učiti veronauk. Takó, dokler je šlo za njih prid, je bil liberalci in sedaj, ko jim ne diši več salo, je učitelj Ipa-vec velik svetnik. Mi spoštujemo našega pridnega učitelja; vemo, da ima on že tako veliko breme, nikakor pa ne odobrujemo, da se na račun davkoplačevalcev trati z denarom. Poklicani možje naj pomnijo, da imajo duhovni gospodje dovolj časa za politikovanje, naj imajo kako urico tudi za delo njim odmerjeno. Občinarji.

Iz kanalskega okraja.

Iz Kanala. — Kakor je bilo že objavljeno, nabral je g. not. cand. Fran Vuga v Kanalu 42 K za družbo sv. Cirila in Metoda namesto venca na grob žrtvam v Ljubljani. Po nadaljnem nabiranju je prišlo do 60 K 10 v., kateri znesek nam je imenovani gospod poslal po poštni nakaznici. Darovali so: Nekdo 4 K, Blaž Košir 3 K, obitelj Kriznič 2 K, Henrik Malnič 2 K, Jože Žagar, žel. urad. 2 K. — Po 1 K so darovali gg. Adalbert Ivančič, Štefan Segalla, Anton Bajt, Fran Berlot, Miha Boltar, obit. Jug, obit. Albert, Bajt-Podbršček kavarna, obit. Garlati, Karolina Leban, Franciška Krajnik, Karol Angelj, Josip Baudaž, Martin Šuligoj, obit. Ulaga, neimenovana N. N., Josip Debenjak, Ivan Humar, Košir Srečko, Ciril Ivančič, Josip Plahuta, Sauli Štefan, Zagorski, Josip Hrast, Urbančič Miha, Žerjal Anton, obit. Rogač, Virant Ivo, Nanut Josip, Valentin Kofol,

Anton Ravnik, Martin Makarovič, Franc Kunc fotogr. iz Ljubljane, Štrukelj-Bankle iz Boderža, Vinkler Jos. iz Lokovca, skupaj: 36 K. Karol Kocijančič 80 vin., Valentičič Toni 60 vin., Gec France 50 vin., Katarina Peternel 50 vin., Gec Fran krčmar 40 vin., Podbršček Janče 40 vin., Valentičič Vinko 30 vin, Po 20 v.: Prostak-Iovec, Markič Martin, Štefan Valentičič, skupaj: 4 K 10 v. K temu dodali fantje kanalski že prej nabrani znesek: 7— K, skupaj 60 K 10 vin.

Ideje

za nove nujne predloge sprejema

klub slovenskih klerikalnih poslancev.

Plačilo po dolgosti in dogovoru.

Zveza narodnih društev.

Veselica v Podgori v nedeljo se je izvršila povoljno v vsakem oziru. Poročilo prihodnjic.

Spominjajte se pri vseh priklakah tudi prepotrebne Z. N. D., ki skrbi za izobrazbo ljudstva!

Razne vesti.

Prosimo, čitajte pazljivo današnji uvodni članek! Tam je povedano jasno, kakega narodnega izdajstva sta sposobna vrla poslanca S. L. S. Gregorčič in Berbuč!

„Pevsko in glasbeno društvo“ — Podružnica „Glasbene Matice“ v Ljubljani. — IX. društveno leto. Glasbena šola v 9. šolskem letu 1908.-9. Zavod stoji pod artističnim vodstvom gosp. Michl-na. Vpisovanje gojencev v glasbeno šolo za teorijo, glasovir, gosli, solopetje in dijaški zbor se vrši vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne v društvenih prostorih v „Trgovskem domu“. V sredo dne 30. t. m. ob 2. uri popol. naj pridejo vsi vpisani učenci v društvene prostore, da se jim ondi naznanila razdelitev ur. Redni pouk se prične v četrtek 1. oktobra. Učni predmeti so: teorija, glasovir, gosli, solopetje in zborovo petje. — Pogojni vsprejema: 1. Društvenina starišev za 10 mesecev po 1 K. 2. učnina za vsakega učenca po 3 K na mesec, več učenecv iz ene družine plača prvi po 3 K in drugi po 2 K na mesec. V Gorici, 24. septembra. 1908.

Odbor „Pev. in glas. društva“.

Preskušnje učiteljske usposobljenosti za obče ljudske šole in meščanske šole začne na c. kr. ženskem učiteljskišču v Gorici dne 4. novembra t. l. ob 8. uri dopoldne. Pravilno opremljene prošnje se imajo predložiti predpisanim potom do 15. oktobra t. l. ravnateljstvu c. kr. izpraševalne komisije za obče ljudske in meščanske šole v Gorici.

Društvo „Sor. Slov. mladina“ sklicuje redni občni zbor na torek 29. t. m., ki se bo vršil ob 8^{1/2} zvečer pri „Jelenu“. Ako bi občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi ne glede na število navzočih členov. — Dnevni red je: 1. Pozdrav predsednika ali podpredsednika; 2. Tajnikovo poročilo; 3. Poročilo blagajnika; 4. Volitev novega odbora; 5. Slučajnosti.

Dela pričakuje ljudstvo od novega deželnega zbora. Dela hoče, delo zahteva. Gregorčič in Berbuč sta obljubljala, kako bosta delala za kmeta v deželni zbornici. Ali sedaj, ko je čas delati, sta pa ustavila delo z „nujnimi predlogi“. 42 „nujnih predlogov“ je bilo prečitanih v ponedeljek v seji, tako da se ni moglo do dnevnega reda. In do dnevnega reda se še ne pride, ker so vložili laški liberalci, za vzorniki Gregorčiča in Berbuča, okoli 70 nujnih predlogov, ki vzamejo zopet več sej, da se bo samo čitalo ter bodo delali tako tehnično obstrukcijo. — Ljudstvo pričakuje dela, slovenski duhovnik dr. Gregorčič pa noče dela, in z njim ga nečejo laški liberalci. Vsi ti so sovražniki ljudstva. Za ljudske koristi je vsem tem malo mar; njim je le za svoje kaprice in svoje žepe. — Ljudstvo bo terjalo od teh ljudi račun. Sodba, katero izreče o njih ljudstvo, bo grozna.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabrala gđ. Höng pri omizju v Solkanu pri g. Marušiču o priliki odhodnice gg. Franca Šerčer in Franca Kovača 11:40 K namesto venca na grob umrlim ljubljanskim žrtvam.

Za dljaško kuhinjo je nabrala vdova g. Katarina Marušič 11:04 K. Živela!

Predsedstvo deželnega zbora, ki obstruira. — Čedno predsedstvo imamo v našem deželnem zboru. V tretji seji je obstruiral deželni glavar proti večini ter jo popihal iz zbornice, namesto da bi bil predsedoval, ko je bila zbornica sklepna. Če ni hotel predsedovati, se je moral odpovedati. Jedno ali drugo. Vsak parlamentarec bi bil storil jedno ali drugo. Ali Pajerjev parlamentarizem je specialiteta. On dela, kar hoče ter piska na pravi parlamentarizem. Še nikjer se ni kaj takega zgodilo kakor v tretji seji deželnega zbora v Gorici. — Pomočnik v obstrukciji mu je dr. Gregorčič. V tretji seji je obstruiral glavar, zakaj ne bi podglavar v četrti? In res smo videli dr. Gregorčiča, kako je zabarikadiral dnevni red z „nujnimi predlogi“. Prihodnjie bo obstruiral morda še podglavar, zakaj ne bi potem zopet glavar? — Deželni glavar je prelomil prisego, da bo nepristranski predsednik deželnega zbora — pa kaj. V izvestne namene storil izvestni ljudje vse, tudi take reči, katerih bi nihče drug ne storil. — Čedno predsedstvo, res! Koliko časa bo trajalo? Kaj pravi vlada? Deželni zbor ima v edino, ki hoče delati, ali predsedstvo obstruira ter onemogoča delovanje deželnega zbora. Koliko časa misli vlada še osrečevati nas s takim predsedstvom? Ljudstvo glasno kliče, da je zadnji čas, da se naredi konec takemu predsedstvu!

Pozor! — Opozarjamo gg. pevce „Slov. mladega in podpornega društva v Gorici“, da se vrši vaja kakor že naznanjeno v četrtak ob 8. uri zvečer.

Gg. pevci so naprošeni, da se udeležijo vaje polnoštevilno in da pridejo točno.

Židovski „Corriere“ in katoliška „Gorica“ sta se našla v preserčni ljubezni do strica Berbuča. Da ga „Gorica“ uneto brani ter pravi, da je izvoljen za v prvi volitvi in naj se druga izveljavi, umejemo, da se pa „Corriere“ prav tako trudi za Berbuča ter je priobčil dolg članek, v katerem razlaga, kaka strašna krivica se godi Berbuču, to kaže jasno zvezo, ki obstoji med slovenskimi klerikalci in laškimi liberalci, zvezo, ki hoče zopet skrajno škodovati goriškemu Slovincem, ker prinesla bi nam novih 6 subih let.

„Corriere“, ta lopovski list, ki zmerja Slovence z vandali ter piše skrajno nesramno in podlo o dogodkih v Ljubljani, ta umazanec, ki ima na vesti tudi binokostne izgrede proti Slovincem v Gorici, ta cunjica sedaj brani Berbuča in hodi zanj v ogenj kakor za Bombiga ali Venierja. „Corriere“ hvali slovenskega klerikalnega izdajalca, ker ve, kako bi bil hvaležen Lahom, ako bi zlezal zopet v deželni odbor! — Škandal! Sramota Berbuču i Fej!

Laška ljudska stranka je imela v nedeljo shod v Gradišču, na katerem so zborovali, ki jih je bilo jako veliko število, odobrili potopenje svojih poslancev v deželnem zboru. Sprejelo se je z viharnim ploskanjem na znanje, da se je izrekel „Slovenski klub“ za pripravljene podpirati vse opravičene zahteve in želje furlanskega ljudstva, cesar nočejo storiti laški liberalci. — Navzočih je bilo vseh 6 poslancev laške ljudske stranke.

Dr. Gregorčič ima velikanski apetit. Njegov klubček ima že deželnega podglavarja, njega. Mesto je važno. Če se izprazni glavarjevo mesto, bo vodil posle deželnega odbora podglavar do imenovanja glavarja. Tudi predseduje. Dasi niti to mesto pravzaprav ne pritiče Gregorčičevi stranci v deželnem zboru, se mu je vendar odstopilo. Ali mož še ni sit. Sedaj hoče še eno odborniško mesto. Torej 5 mož bi imelo deželnega podglavarja in enega deželnega odbornika. „Slovenski klub“, ki šteje 9 članov, pa naj bi imel k večjemu enega deželnega odbornika; in še tega je pripravljen odjesti Gregorčič ter je zadovoljen le z jednim slovenskim odbornikom, ako je ta iz srede njegovega kluba. Le čitajte današnji uvodni članek!

Jednako velik apetit imajo laški liberalci. Imajo že deželnega glavarja, hočejo pa še dva deželna odbornika; poslanci laške ljudske stranke pa naj bi se zadovoljili z namestnikom dež. odbornika; to se pravi: njim ne pritiče nič. — Pravica pa zahteva, da dobi obe slovenski od-

borniški mesti „Slovenski klub“ in jedno laško odborniško mesto Faiduttijev klub.

„Slovenski klub“ in Faiduttijev klub hočeta poštenega dela za ljudstvo v deželnem zboru in odboru, laški liberalci in z njimi zvezani slovenski klerikalci pa so zadovoljni, da se tam vrši edino le Pajerjeva volja, od katere imamo goriški Slovinci že toliko škodo.

Slovensko ljudstvo, premisljaj in sodi!

Obstruiranje nove vilenice. — V vasi Briščiki se odpre v nedeljo dne 4. oktobra t. l. novo vilenico (podzemeljsko jamo), ki bo čarobno razsvetljena.

Zveza iz Trsta z električnim tramvajem na Opčine, zveza z južno železnico postaja Opčine, zveza z državno železnico s postajo Opčine. Odtod je 1/2 ure oddaljena vas Briščiki. Tamkaj je jako dobra postrežba pri krčmarju Antonu Miliču.

Sramota! — Gregorčič in Berbuč sta združena z najhujšimi našimi političnimi sovražniki dr. Pinavčigem in Venierjem, ki imata na vesti tolovajske napade na Slovence v Gorici ob kolesarski slavnosti. Sramota! — Ta zveza med Gregorčičem in Pajerjem ter njegovimi pajdaši je že stara. Pokazala se je tudi ob omenjenih tolovajskih napadih. Takrat je „Gorica“ kar nakrat (na ukaz Gregorčičev) v presenečenje slov. javnosti začela pisariti v prilog laškim tolovajem, ker je tajila dejstva ter jim jemala tisto ost, katero so imeli. Da ni vse skupaj nič — je pisala takrat Gregorčičeva „Gorica“. Seveda morala se je zavzeti za Venierja in Pinavčiga, s katerima sedaj izdajca Gregorčič skupno obstruira proti koristim slovenskega ljudstva. Sramota nad sramoto!

Največja nesreča za goriške Slovence je Gregorčič. Ta mora izginiti iz deželnega zbora!

Obstrukcijsko lumparijo v deželnem zboru imata na vesti dr. Gregorčič in profesor Berbuč. To imej pred očmi naše goriško ljudstvo!

Z nujnimi predlogi se bodo klerikalci morda še hvalili, v resnici pa se s temi predlogi le norčujejo z našimi gospodarskimi in kulturnimi potrebami; drugače bi jih ne izrabljali v hudobne namene. V nujne predloge so zbasali reči, ki so že rešene ali ki jih vlada obljublja pa tudi take, katere so zalenarili. Šest dolgih let so bili v deželni hiši, pa niso vedeli za potrebe našega kmeta; sedaj pa se celo norčujejo z njimi. Profanirajo celo zahtevo po slovenskem vseučilišču, za učitelje hočejo visokih prispevkov, ko bi jim v resnici radi snedli še to, kar imajo. — Gregorčič in Berbuč zaslužita biti tepena za frivojno obstrukcijo. Pa tudi bosta!

Nujnih predlogov Gregorčičevih je 60. Prečitanih je bilo 42, drugi pridejo na vrsto. Njegovi zavezniki laški liberalci so jih predložili 74. Tako onemogočujejo delo v deželnem zboru „prijatelji“ slovenskega in furlanskega kmeta.

Nadškofa in kneza ni bilo k seji deželnega zbora včeraj. Birmal je v Gradežu. „Gorica“ od sobote tako namigava, kakor da bi utegnil priti, če bo sila, pomagat izdajalskemu dr. Gregorčiču in laškim liberalcem, ki niso hoteli k maši pred otvoritvijo deželnega zbora. To bi bil prizor, ki bi bil kaj vreden. Naj torej le pride pomagat obstrukcionistom, katerim je za lastne kaprice več nego za resno delo v prid ljudstva v deželni zbornici!

Slovenskim visokošolcem in abiturijantom. — Z ozirom na izgred zadnjih dni in na naravnost divjaško postopanje Nemcev proti Slovincem priporočamo slovenskim visokošolcem, naj vzamejo vsi, ki jim le količkaj dopuščajo razmere, odhodnico iz nemških sol ter se vpišejo na češke visoke šole v Pragi, zlasti pa naj bojkotirajo graško univerzo in tehniko. Ni tu treba govoriti posebej o velikih moralni in duševni izgubi, ki jo trpe slovenski akademiki v tem provincijalnem „glavnem“ mestu, ki izobrazbeželnemu dijaku razven nemškonskonalne nestrpnosti sploh ne nudi ničesar! Slovenski dijaki so dali doslej Gradčanom na leto čez K 100.000 zaslužka. Proč od Gradca! to bodi odslej bojni klic slovenskemu visokošolskemu dijaštvu. Slovenski narod bo gotovo simpatično nasledoval to gibanje ter se tudi rad spominjal „Slovenskega podpornega društva v Pragi“.

Delo za kmeta! — Slavní poročevalci slov. klerikalnih listov v deželnem zboru je slišal reči v zbornici kmete: „Ali se tako dela za kmeta?“ ko je dr. Gregorčiča prav po-

šteno oštel poslanec Štrekelj Alojzij. „Kmet“, ki je tako rekel, je seveda slavní poročevalca sam! Sedaj, sedaj naj vpraša: „Ali se tako dela za kmeta?“, ko dela njegov gospodar dr. Gregorčič kmetu tako škodljivo obstrukcijo. Ali se z obstrukcijo dela za kmeta? Dr. Gregorčič je obljubljal kmetu delo ob volitvah — ali po svoji stari navadi se Gregorčič niti ne zmeni za kmetške koristi. Te so mu deveta briga. To je kazal vedno, odkar je poslanec v nesrečo goriškim Slovincem. Saj je v državnem zboru glasoval proti kmetu pri odpisu davka!

Sramota narodnima izdajcama dr. Gregorčiču in Berbuču!

Stranka Ljudskih Sleparjev obstruira v deželnem zboru ter onemogoča delo za kmeta. To je tista stranka, katere govorniki imajo po shodih polna usla dela za kmeta. V deželnem zboru se vidi, kaka prijateljica ljudstva je S. L. S.

Po dogodkih v Ljubljani. — V „Slov.“ čitamo: Dobili smo še nekaj izjav: „V nedeljo zvečer smo gledali iz semenišča jaz in dva semeniška služabnika krvavi prizor na Pogačarjevem trgu. Gledali smo iz tretjega nadstropja proti Pogačarjevemu trgu. Večinoma mladi fantje, ki so bili tukaj zbrani, niso nikakor dali povoda k tako grozovitemu dejanju. Videli smo, kako je poročnik Mayer pridvil s svojo četo. Seveda so ljudje začeli takoj bežati in ko so padli prvi strelji, so bili nekateri že pred farovžem. To lahko vsi trije pričamo, da se je streljalo za bežeci in da nismo prav nobenega videli, da bi pobral ali vrgel kak kamen proti vojaštvu.“ — V deželno bolnico je prišel še brivski pomočnik Evgen Hel, ki je ustreljen v levo nogo in udarjen s sabljo. Doslej se je zdravil doma — (Nemško srce.) Gospodarič, poslovodja tvrdke Kastner, je rekel o ustreljenih in ranjenih: „Recht geschiet den Lumpen. Noch dem Todten sollen sie eine Kugel in den Ar... einjagen.“ — Franz Hölleri, znani hajlovski gostilničar v Slomskovih ulicah, je kazal naravnost peklensko veselje nad nedolžnimi žrtvami. Srečai je mesarja Milana Kozaka. Govorila sta o streljih in padlih žrtvah. In Hölleri se je krohotalje ponorčeval iz teh nesrečnih žrtev in slovenskega mesarja češ: „Nun wird hoffentlich wohl billiger das Fleisch!“ — O ti zlato nemško srce! — Slovenske dame podpisujejo adresu na ministra Praška, ki se glasi: „Vaša Prezvzišenost! Ženstvo obupane Ljubljane, katero je čutilo v Ptujju moč nemške kulture in nemške pesti, zateka se k Vam, Prezvzišenost. Sin ste močnega slovenskega naroda, zatorej nas, ki smo v nesreči, prezreti ne morete in ne smete. Nasi židovi so oskropljeni s krvjo in po naših bolnicah se še zvijajo obstreljene žrtve, ali vse to pa še ni nasitilo tistega, tudi pri bratih na severu v žalostnem spominu stoječega germanškega furorja. Ta divja proti Ljubljani, kjer se mu je še premalo pušk sprožilo, kjer se je zllilo še premalo slovenske krvi. Žali Bog, tudi z ministerstva se oznanja črna vojska proti našemu mestu, katero naj se v tla potepa, dočim naj ima razdivjano Nemstvo v Ptujju, Mariboru in Celju tudi nadalje gorko svoje gaezdo! Prezvzišenost, tega ne dopuščajte! Pravico s krvjo oblihi beli Ljubljani!“ — V Vipavi so izginiti vsi nemški napisi v noči od torika na sredo. — Preiskovanje proti zaprtim povodom demonstracij vodita dva slovenska preiskovalna sodnika dr. Geršak in dr. Grasselli in pa nemški svetnik Luschan!

Nemška družal je zopet divjala v Ptujju. Pričakovali so v nedeljo kmete v Ptuj; ker jih ni bilo, so pa navaili na „Narodni dom“ in stanovanja Slovencev ter pobili šipe, na N. D. vse. Streljali so z revolverji. — Nemški listi se seveda nad tem vandalizmom nič ne zgražajo.

All bude merili z enakim merilom? — Nemci so razbili šipe in odstranili napis na poslopju češke „Besede“ v Libercih. Vsa češka javnost pričakuje z napetostjo, da bo sedaj državna oblast postopala proti Nemcem z isto strogostjo, kakor v Ljubljani proti ubogim Slovincem.

Lietnica: V Št. P. — Za sedaj ni umestno v javnost spravljati take reči; opravi že „Z. N. D.“

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Mednarodni zadržni kongres se je vršil v Piacenzi v Italiji. Predsedoval je načelnik mednarodne zveze poljedelskih združug Haas iz Berolina. Navzoč je tudi Luzzatti, znani bivši finančni minister italijanski, zastopana je italijanska vlada, Avstrijo zastopa ministerjalni svetnik dr. Ertl. Italijanska vlada je razvila po svojem zastopniku cel gospodarski program, v katerem je na prvem mestu povzdiga poljedelstva potom združništva. Italijanska vlada je že veliko storila ter izvedla reforme zadržnega kredita; leta 1901. se je sklenil zakon o združništvu zlasti za južne pokrajine; majhne obrtne in poljedelske zadruge so oproščene raznih davčin, posebni zakoni pa skušajo reformirati stanje poljedelskega delavstva. To je pa še le početek velike akcije, ki jo izvede Italija. Luzzatti je poudarjal, da je združništvo mir, da se v združništvu združujejo vse najboljše človeške sile za visoke smotre. — V tej mednarodni zvezi so se združile prve Nemčija, Avstrija, Švica in Italija. Razpravlja se o raznih podrobnostih.

Isoterijske številke.

26. septembra 1906.

Trst 14 08 85 37 47
Lino 73 2 7 72 88

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglaš obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, kar nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Mlada gospodična želi vstopiti v kako trgovino ali pisarno kot začelnica. Naslov povč upravništvo.

Novozidana vila z vrtnom se proda. Ista se nahaja v mestu. Brezprafna lega. Jako pripravna za kakoga vpokojenca. Naslov povč upravništvo.

Proda se hiša z velikim vrtnom in dvoriščem.

Natančneje se izvé na Tržaški cesti št. 29. II. nadstr.

Pišite dopisnico

pa dobite najlepše uzorce nove jesenske mode gratis in franco.

Velika razposiljateljska trgovina

Pregrad & Černetič

Trgovski dom Gorica.

Prva goriška tovarna

umetnih ognjev

s strojnim obratom izdeluje: rakete, bengalične ognje, rimske sveče, kolesa itd. itd.

Posebnost: papirnati topiči.

Nadalje priporoča: jubilejne transparente v velikosti cm 120 x 200 s podobo cesarjevo in v velikosti cm 100 x 150 z monogramom.

Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehnik Gorica, tekalšče Frana Jos. 34.

Iz prijaznosti se sprejemajo naročila tudi v kavarni „Dogana“ tik sodnijske palače.

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko »Original-Viktoria« in najboljšega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepričala da ostane »Original« le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še uporabi brezšumno. po 15-letni so nepre-

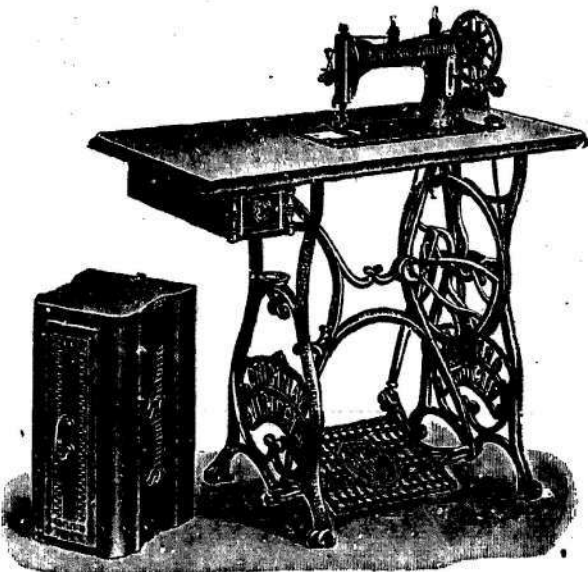
Original-Viktoria stroji so najpri- a domačo rabo in obrtne namene. kosljivi

Original-Viktoria stroji so najpri- pravnejši za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrdba stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najbo- ljši izde- lek vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let. Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat si pred nakupom »Original-Viktoria stroje.

Edina zaloga »Original-Viktoria- strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles- Pa ch«, orokje, manolije in vseh lovskih priprav pri trdk!

2 soda po 30 hl

prav dobro ohranjena ima na prodaj

J. Zorman,

trgovec z vinom

Sp. Šiska št. 91, pri Ljubljani.

Prostovoljna prodaja hiše v Solkanu.

Blizu drž. kolodvora je na prodaj lepa hiša: 5 stanovanj, hlev za 5 živine, prostoren skedenj — ter prostorno obzidano dvorišče. K hiši pripada okoli 7 njiv vinograda z brajde.

Pojasnila daje: major Dreyhaupt via Fornace.

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Rečun pošne hranilnice št. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadružnikom na vknjižbo po 5 1/2 %, na varšince ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadrugnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550-77. Posojila: 1.699.186-77. — Reservni zaklad: 85.954-35. — Vrednost hiš: 112.328-.

Slovenci, kupujte užigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

CHRISTOFLE & Co. Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznano težko posrebrnjeno najlepše forme.

Kompletne kasele namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone gospodinjstvo itd.

C. kr.

dvorni založniki **Christofle & Co. — Dunaj** I. Opernring 5 (Heinrichshof).

Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih. — Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christofle.

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14

(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in naj-finejega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica za tapcirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa, podobe na sipe in platno, ogledala, zima in platno.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje.

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tuje od K 1-20 više. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljisce. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

GORIŠKA TOVARNA MILA.

Narodno podjetje, edino te vrste.

Ustanavljajmo domačo obrt in industrijo, ker brez te bomo Slovenci za vselej le hlapčevali tujcem.

Slovenske gospodinje! Poskušajte milo iz te domače tovarne! Izdelek je izvrsten. Cene običajne!

Naša specialiteta je: **Caprasole — Koza s solncem.** Poskusite in sodite!

Svoji k svojim!